

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

Dette lovforslag indeholder forskellige forslag til ændringer i lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet og lov om kommunale valg. I alle tre valglove foreslås indsat bestemmelser, der regulerer kandidaters deltagelse i stemmeoptællingen, ved at det fastsættes, at kandidater ikke kan deltage i optællingen af de stemmer, der er afgivet for det parti/den kandidatliste, som vedkommende kandidat opstiller for. Kandidater kan heller ikke deltage i opgørelsen af disse stemmers fordeling på personlige stemmer for hver enkelt kandidat og partistemmer/listestemmer. Samtidig foreslås udtrykkeligt fastsat, i overensstemmelse med gældende retstilstand, at kandidater til valget, dog med den anførte regulering, kan varetage hverv som valgstyret og tilforordnet vælger i forbindelse med valget og ved kommunale valg tillige hvervet som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen, *jf. afsnit 2.1.*

For så vidt angår folketingsvalgloven foreslås det endvidere lovfæstet, at kandidatansmeldelser m.v. tidligst kan indleveres til anmeldelsesmyndigheden, når valget er udskrevet, *jf. afsnit 2.2.*

For så vidt angår den kommunale valglov foreslås endvidere fastsat, at beslutninger om ændring af kommunalbestyrelses henholdsvis amtsråds medlemstal skal være truffet senest den 1. september i valgåret for at få virkning fra førstkommande valgperiode, *jf. afsnit 2.3.* Der foreslås desuden foretaget en præcisering vedrørende det tidspunkt forud for valget, hvor kandidater og stillere skal opfylde bopælsbetingelsen m.v. for valgret, idet det foreslås fastsat, at bopælsbetingelsen m.v. skal være opfyldt fredagen 25 dage før valgdagen eller, hvis dette ikke er tilfældet, kl. 12 mandagen 22 dage før valgdagen, *jf. afsnit 2.4.*

Herudover indeholder lovforslaget ændringer af redaktionel karakter i alle tre valglove, *jf. afsnit 2.5.*

2. Lovforslagets indhold

2.1. Kandidaters varetagelse af hverv i forbindelse med valg

Spørgsmålet om kandidaters varetagelse af hverv i forbindelse med valg, som medlem af eller stedfortræder til en valgbestyrelse, valgstyret eller tilforordnet vælger, har tidligere været genstand for principielle overvejelser. Disse overvejelser mandede ud i, at der alene var anledning til at udelukke kandidater fra at varetage hverv som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelser ved folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg, men ikke øvrige hverv i forbindelse med valg, *jf. nedenfor i afsnit 2.1.1.* Et tilfælde af forvanskning af stemmesedler ved kommunalvalget den 20. november 2001, *jf. nærmere nedenfor i afsnit 2.1.4.,* har imidlertid givet anledning til fornyede overvejelser om kandidaters varetagelse af hverv i forbindelse med valg, herunder navnlig hverv i forbindelse med stemmeoptælling, *jf. afsnit 2.1.5.*

2.1.1. Tidligere overvejelser om kandidaters varetagelse af hverv i forbindelse med valg

2.1.1.1. Spørgsmålet om adgangen for kandidater til at varetage hverv som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen, valgstyret eller tilforordnet vælger blev behandlet i betænkning 893/1980 om en revision af folketingsvalgloven afgivet af Indenrigsministeriets Valglovsudvalg. Folketingsvalgloven indeholdt på dagældende tidspunkt ikke bestemmelser, der regulerede kandidaters adgang til at varetage de nævnte hverv.

Indenrigsministeriet udtalte ved folketingsvalget i 1979 – forud for afgivelsen af Valglovsudvalgets betænkning – at folketingskandidater efter almindelige retsgrundsætninger om inhabilitet var afskåret fra inden for den stor- eller amtskreds, hvor de opstillede, at varetage hvervet som medlem af valgbestyrelsen eller som valgstyret. Ministeriet henviste i den forbindelse til den konkrete betydning og hyppigheden af de interessekonflikter, der vil kunne opstå ved folketingskandidaters varetagelse af hvervene som medlem af